กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
DEPARTMENT OF HEALTH, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

คณะกรรมการพัฒนาอนามัย การเจริญพันธุ์แห่งชาติ

ดร.สาธิต ปิตุเตชะ
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

นายวีระ แข็งกสิการ
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นพ.สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย
อธิบดีกรมอนามัย

ศ.นพ.อรรณพ ใจสำราญ
ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย

รศ.พล.ท.นพ.วิโรจน์ อารีย์กุล
ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย

นพ.กิตติพงศ์ แซ่เจ็ง
นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ (ด้านส่งเสริมสุขภาพ)

นพ.บัญชา ค้าของ
รองอธิบดีกรมอนามัย

นพ.พีระยุทธ สานุกูล
ผู้อำนวยการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์

นพ.สาธิต ทิมขำ
ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนระบบบริการปฐมภูมิ สนง.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

นพ.นพพร ชื่นกลิ่น
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

นพ.สรภพ เกียรติพงษ์สาร
วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางนันทา ไวคกุล
ผู้อำนวยการกองคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นายชาติวุฒิ วังวล
ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ (สสส.)

นายสมเจตน์ ศรีกนก
ผู้อำนวยการสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

แนวปฏิบัติในการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2564 พบผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มขึ้นสูงกว่า 2,000 รายต่อวัน มีการตายอย่างต่อเนื่อง และยังคงมีแนวโน้มไม่ลดลง โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีการกระจายใน cluster ใหม่เป็นจำนวนมาก และในส่วนของภูมิภาคก็มีการแพร่ระบาดในหลายพื้นที่ ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มหญิงตั้งครรภ์

ข้อมูลราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย พบว่า หญิงตั้งครรภ์มีความเสี่ยงในการติดโรคโควิด-19 ไม่แตกต่างจากคนทั่วไป แต่หากติดโรคโควิด -19 แล้ว มีความเสี่ยงที่โรคจะรุนแรงกว่าคนทั่วไป ดังนี้

- มีโอกาสต้องรักษาในหอผู้ป่วยวิกฤติ (Intensive care unit, ICU) เพิ่มขึ้น 3 เท่า
- การใช้เครื่องช่วยหายใจ (mechanical ventilation) เพิ่มขึ้น 2.9 เท่า
- พบการเสียชีวิตของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อโควิด-19 ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2563 – 10 มิถุนายน 2564 จำนวน 6 ราย คิดเป็น 1.60 % ของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อทั้งหมด 374 ราย เป็นคนไทย 243 ราย ต่างด้าว 131 ราย ทารกตายในครรภ์ 2 ราย
- เพิ่มความเสี่ยงต่อผลการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ครรภ์เป็นพิษ คลอดก่อนกำหนด จากข้อมูลของกรมอนามัยระหว่าง 1 ธันวาคม 2563 - 9 มิถุนายน 2564 พบว่า ทารกคลอดก่อนกำหนด 17.05% อัตราทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย 17.05% การติดเชื้อในทารก และทารกได้กินนมแม่ลดลง ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความกังวลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กลัวลูกติดเชื้อ

โดยมีแนวปฏิบัติการฉีดวัคซีนโควิด-19 ในหญิงตั้งครรภ์ คือ

- สตรีตั้งครรภ์สามารถเข้ารับการฉีดวัคซีนได้ ยกเว้น กรณีที่มีข้อห้าม เช่น มีอาการแพ้รุนแรงจากการฉีดครั้งแรก
- **ระยะเวลาที่ควรฉีดวัคซีนคือ หลังอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ (3 เดือน)**

นางสาวกฤษณา จิรวัฒน์สถิตย์
รองผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

รศ.ดร.สุขาดา ทวีสิทธิ์
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.อรพินธ์ เจริญผล
สภาการพยาบาล

นางกุลวดี สุมาลย์นพ
ผู้แทนกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย
นางสาวฐิติพร คหัฏฐา
คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

นางสาวณัฐชยา เหมือนสมหวัง
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ กรมประชาสัมพันธ์

นางพันธุ์ทิพา ยุวทองไท
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

นางณัฐชยา แก้วโภคา
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

<u>คณะผู้จัดทำ</u>
ศ.นพ.กำธร พฤกษานานนท์
ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย

ศ.นพ.อรรณพ ใจสำราญ
ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย

พญ.พิมลพรรณ ต่างวิวัฒน์
รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย

นพ.โอฬาริก มุสิกวงศ์
โรงพยาบาลอภัยภูเบศร

นพ.มนัส รามเกียรติศักดิ์
รองผู้อำนวยการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์

นางปติมา หิริสัจจะ
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

นางปภาวี ไชยรักษ์
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

นางสาวณิชามัญช์ เอี่ยมแสงจันทร์
นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นางสาวเจนจิรา อุ่นแก้ว
นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

- สตรีที่ให้นมบุตรสามารถเข้ารับการฉีดวัคซีนได้
- สามารถใช้ Sinovac และ AstraZenneca ได้ แต่มีข้อสังเกตว่า Sinovac มีอัตราการเกิดไข้หลังจากการฉีดน้อยกว่า AstraZeneca วัคซีนทั้งสองชนิดมีความปลอดภัยในการฉีดให้คนทั่วไปและมีประสิทธิภาพที่ใกล้เคียงกัน
- ควรหลีกเลี่ยงการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 พร้อมกับวัคซีนชนิดอื่น ๆ ยกเว้นมีความจำเป็น การฉีดวัคซีนชนิดอื่น ๆ ควรเว้นระยะห่างอย่างน้อย 2 สัปดาห์หลังจากฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19

เห็นได้ว่าหญิงตั้งครรภ์จะได้รับวัคซีนเข็มแรกหลังอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ หากวัคซีนที่ได้รับคือ Sinovac เข็มที่สองจะได้รับเมื่ออายุครรภ์ 16 สัปดาห์ กว่าที่ภูมิคุ้มกันจะขึ้น อายุครรภ์จะประมาณ 18 สัปดาห์ หรือประมาณ 4 เดือนครึ่ง หรือนานกว่านั้นถ้าวัคซีนที่ได้รับเป็นวัคซีน AstraZenneca

สรุปว่า โดยรวมแล้วประมาณ 5 เดือนแรกของการตั้งครรภ์ หญิงตั้งครรภ์จะมีเพียงการปฏิบัติตามมาตรการ DMHTT ด้วยการเว้นระยะห่าง สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อยๆ ตรวจวัดอุณหภูมิ ใช้แอปพลิเคชันไทยชนะ เพื่อป้องกันโรคเท่านั้น แต่จะไม่มีเกราะป้องกันที่จะช่วยลดความรุนแรงหากพลาดพลั้งติดเชื้อโควิด-19 หากหญิงนั้นเป็นกลุ่มแพทย์ พยาบาลหรือวิชาชีพอื่นที่ต้องปฏิบัติงานด่านหน้าจะมีความเสี่ยงสูงอย่างยิ่ง คณะกรรมการพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ จึงเห็นควรว่า หญิงตั้งครรภ์ควรได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีสุขภาพที่ดี ไม่เสี่ยงกับการติดเชื้อโควิด-19 จึงขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพิจารณาให้หญิงตั้งครรภ์ทำงานแบบ work from home หรือมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ลดความเสี่ยงในการสัมผัสหรือการพบปะผู้คนจำนวนมาก โดยคำนึงถึงสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์และความสมัครใจของหญิงตั้งครรภ์เป็นสำคัญ "

ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2564

อ้างอิงจาก : มติที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2/2564 วันพฤหัสบดีที่ 10 มิถุนายน 2564 ณ ห้องประชุม 2 อาคาร 1 ชั้น 2 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี